

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Ludmila Soltan,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Ludmila Soltan împotriva lui Ion Surchicinu cu privire la partajul averii comune în devălmășie a soților după desfacerea căsătoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Ion Surchicinu, s-a casat parțial hotărârea din 16 martie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni și în partea casată s-a emis o nouă hotărâre

*(Dosarul nr. 2ra-216/23
NR. PIGD 2-19050116-01-2ra-07022023)*

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023.

Temeiurile declarării recursului.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, jud. C. Crețu,
Curtea de Apel Chișinău, jud. N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău,

12 noiembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de Ludmila Soltan

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Munteanu,

Gheorghe Stratulat, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 22 februarie 2019, Ludmila Soltan a depus cerere de chemare în judecată, concretizată prin cererea din 27 februarie 2020, împotriva lui Ion Surchicinu, prin care a solicitat partajul averii comune în devălmășie a soților după desfacerea căsătoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că la 17 octombrie 1998, a încheiat căsătoria cu Ion Surchicinu, care a fost desfăcută în baza hotărârii din 19 mai 2016 a Judecătoriei Ialoveni (nr. 2-648/2016).

Reclamanta a menționat că în timpul căsătoriei cu Ion Surchicinu au dobândit bunuri proprietate comună în devălmășie, și anume:

-grădină (lot de teren aferent casei) cu S-0,1346 ha, cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în satul Puhoi, raionul Ialoveni;

-teren pentru construcția casei locative cu S-0,0974 ha, cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în satul Puhoi, raionul Ialoveni;

-lot agricol (viță-de-vie) cu S-0,8836 ha, cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul satului Puhoi, raionul Ialoveni;

-lot agricol (livadă) cu S-0,1000 ha, cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul satului Puhoi, raionul Ialoveni;

-lot agricol cu S-0,2999 ha, cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul satului Puhoi, raionul Ialoveni;

-lot agricol (livadă) cu S-0,0959 ha, cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul satului Puhoi, raionul Ialoveni;

-lot agricol (viță-de-vie) cu S-0,2699 ha, cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul satului Puhoi, raionul Ialoveni;

lot agricol cu S-0,8520 ha, cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul satului Puhoi, raionul Ialoveni;

-lot agricol cu S-0,5010 ha, cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul satului Puhoi, raionul Ialoveni.

3. Ludmila Soltan a notat că la momentul desfacerii căsătoriei nu a înaintat pretenții cu privire la partajarea averii, deoarece între părți a fost un acord amiabil de partajare, însă, după mai multe discuții cu pârâtul, până

în prezent nu au ajuns la un compromis. Astfel, a considerat necesar de a partaja averea nominalizată pe cale judiciară, a câte ½ cotă-parte pentru fiecare soț, conform art. 25 și art. 26 din Codul familiei.

4. La 27 februarie 2020, Ludmila Soltan a depus o cerere de concretizare a cerințelor din cerere de chemare în judecată, solicitând partajarea averii comune în devălmășie, prin atribuirea a câte ½ cotă-parte ideală a foștilor soți din următoarele bunuri: grădină lângă casă cu S-0,1346 cu nr. cadastral XXXXX, teren pentru construcție cu S-0,0974 ha cu nr. cadastral XXXXX, loturi agricole cu S-0,8836 ha cu nr. cadastral XXXXX(vie) cu S-0,1000 ha cu nr. cadastral XXXXX (livada), S-0,2999 ha cu nr. cadastral XXXXX (agricol); S-0,0959 ha cu nr. cadastral XXXXX (livada); S-0,2699 ha cu nr. cadastral XXXXX (vie); S-0,8520 ha cu nr. cadastral XXXXX (agricol); S-0,5010 ha cu nr. cadastral XXXXX (agricol) toate sunt situate în extravilanul satului Puhoi raionul Ialoveni. Totodată, reclamanta a solicitat compensarea din contul lui Ion Surchicinu în beneficiul său a cheltuielilor de judecată și de asistență juridică.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

5. Prin hotărârea din 16 martie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, s-a admis integral acțiunea depusă de Ludmila Soltan.

S-a partajat averea foștilor soți Ludmila Soltan și Ion Surchicinu, prin atribuirea a câte ½ cotă-parte ideală pentru ambii foști soți, după cum urmează:

-grădină (lot de teren aferent casei) cu S-0,1346 ha, cu numărul cadastral XXXXX, amplasat în satul Puhoi, raionul Ialoveni;

-teren pentru construcția casei locative cu S-0,0974 ha, cu numărul cadastral XXXXX, amplasat în satul Puhoi, raionul Ialoveni;

-lot agricol (viță-de-vie) cu S-0,8836 ha, cu numărul cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul satului Puhoi, raionul Ialoveni;

-lot agricol (livadă) cu S-0,1000 ha, cu numărul cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul satului Puhoi, raionul Ialoveni;

-lot agricol cu S-0,2999 ha, cu numărul cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul satului Puhoi, raionul Ialoveni;

-lot agricol (livadă) cu S-0,0959 ha, cu numărul cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul satului Puhoi, raionul Ialoveni;

-lot agricol (viță-de-vie) cu S-0,2699 ha, cu numărul cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul satului Puhoi, raionul Ialoveni;

-lot agricol cu S-0,8520 ha, cu numărul cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul satului Puhoi, raionul Ialoveni;

-lot agricol cu S-0,5010 ha, cu numărul cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul satului Puhoi, raionul Ialoveni.

S-a încasat de la Ion Surchicinu în folosul Ludmillei Soltan suma de 318 lei cu titlul de compensare a cheltuielilor aferente judecării pricinii.

S-a încasat de la Ion Surchicinu în folosul Ludmillei Soltan suma de 7 000 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

S-a încasat de la Ion Surchicinu în folosul statului suma de 159 lei cu titlul de compensare a cheltuielilor aferente judecării pricinii.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

6. La 09 aprilie 2021, Ion Surchicinu a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 16 martie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

7. Prin decizia din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Ion Surchicinu.

S-a casat parțial, în partea admiterii cerințelor privind partajarea terenului (lotului de lângă casă) cu S-0,1346 ha, cu numărul cadastral XXXXX și terenul (construcția locativă) cu S-0,0974 ha, cu numărul cadastral XXXXX și în partea compensării cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică, hotărârea din 16 martie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni și în această parte s-a adoptat o hotărâre nouă, prin care:

S-au respins pretențiile Ludmillei Soltan cu privire la partajarea averii comune în devălmășie a soților după desfacerea căsătoriei, și anume: bunurile imobile terenul (lot de lângă casă) cu S-0,1346 ha, cu numărul cadastral XXXXX și terenul (construcția locativă) cu S-0,0974 ha, cu numărul cadastral XXXXX, ambele amplasate în intravilanul satului Puhoi raionul Ialoveni.

S-a micșorat cuantumul sumei încasate cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică din contul lui Ion Surchicinu în beneficiul Ludmillei Soltan de la suma de 7 000 de lei la suma de 1 500 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

8. La 29 decembrie 2021, Ludmila Soltan a declarat recurs împotriva deciziei din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei recurate, cu menținerea hotărârii din 16 martie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni. Totodată, recurenta a solicitat

compensarea din contul lui Ion Surchicinu în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică în instanța de apel în sumă de 7 900 de lei.

POZIȚIA INSTANȚEI DE RECURS

9. Prin decizia din 23 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Ludmila Soltan împotriva deciziei din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău. S-a casat integral decizia din 04 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Soltan împotriva lui Ion Surchicinu cu privire la partajul averii comune în devălmășie a soților după desfacerea căsătoriei și compensarea cheltuielilor de judecată și s-a trimis cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

10. Prin decizia din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Ion Surchicinu împotriva hotărârii din 16 martie 2021 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni.

S-a casat parțial hotărârea din 16 martie 2021 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ludmila Soltan împotriva lui Ion Surchicinu cu privire la partajul averii comune în devălmășie a soților după desfacerea căsătoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea admiterii cerințelor privind partajarea terenului (construcția locativă) cu suprafața de 0,0974 ha, cu nr. cadastral XXXXX și în partea încasării cheltuielilor pentru asistență juridică și în această parte s-a emis o nouă hotărâre, prin care:

S-a respins pretenția înaintată de Ludmila Soltan împotriva lui Ion Surchicinu cu privire la partajarea averii comune în devălmășie a soților după desfacerea căsătoriei, și anume, teren (construcția locativă) cu suprafața de 0,0974 ha, cu nr. cadastral XXXXX amplasat în intravilanul satul Puhoi, raionul Ialoveni.

S-a micșorat cuantumul sumei încasată cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică din contul lui Ion Surchicinu în beneficiul Ludmillei Soltan de la suma de 7 000 lei, la suma de 4 000 lei.

11. Pentru a decide astfel instanța de apel a remarcat, că temeiul apariției proprietății comune îl constituie legea sau actul juridic, astfel încât, dreptul de proprietate asupra bunului litigios cu nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,0974 ha, format din terenul destinat pentru construcții, a fost dobândit de către Ion Surchicinu în baza deciziei Primăriei com. Puhoi, nr. 1 din 10

martie 1992, emis până la încheierea căsătoriei (anul 1998), decizie care nu a fost contestată și a produs efecte juridice din momentul emiterii acesteia, iar alte înregistrări la Primăria com. Puhoi care ar atesta un alt regim juridic al terenului litigios cu nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,0974 ha nu au fost stabilite. În această parte, ținând cont de stabilirea proprietății personale a lui Ion Surchicinu, hotărârea instanței de fond a fost desființată, cu respectarea garanțiilor art. 46 a Constituției, precum și art. 1 Protocolul 1 a CEDO.

12. Cu referire la partajul bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,1346 ha situat în raionul Ialoveni, satul Puhoi, prin coroborarea dispozițiilor prevăzute la art. 372 alin. (2), art. 373 alin. (1) din Codul civil și art. 19 alin. (1) din Codul familiei, s-a desprins că, bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sunt proprietatea lor comună în devălmășie, iar în cazul partajului bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților, părțile se consideră egale.

13. Instanța de apel a reținut că, în speță, soții nu au avut încheiat un contract matrimonial și nici în conformitate cu legea, nu este stabilit un alt regim juridic pentru bunurile devălmășe, prin urmare cotele părților litigante se prezumă a fi egale.

14. De asemenea, instanța de apel a reiterat convingerea că, bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,1346 ha situat în raionul Ialoveni, satul Puhoi, extravilan format din terenul destinat grădinii (lor de lângă casă) este supus regimului proprietății în devălmășie și constituie proprietate comună în devălmășie a foștilor soți Surchicinu, fiind dobândit în timpul căsătoriei.

15. În mod distinct, cu referire la pretenția de compensare a cheltuielilor de asistență juridică în mărime rezonabilă, instanța de apel a reținut că Ion Surchicinu, fiind partea care a pierdut procesul, urmează să compenseze cheltuielile de judecată sub formă de cheltuieli pentru asistență juridică suportate de Ludmila Soltan în legătură cu examinarea cauzei civile în cuantum de 4 000 lei, fiind o sumă rezonabilă în raport cu prestația avocatului în cadrul examinării cauzei civile pendinte, concluzie ce se desprinde și din jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

16. La 12 ianuarie 2023, Ludmila Soltan, a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 16 martie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni. A încasa de la Ion Surchicinu în beneficiul

Ludmillei Soltan suma de 7 900 lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice în instanța de apel.

17. În susținerea recursului a indicat că, Ion Surchicinu nu a demonstrat faptul dobândirii dreptului de proprietate asupra bunului imobil cu nr. cadastrale XXXXX până la căsătorie.

18. În opinia recurente, instanța de apel trebuia să țină cont de faptul că dreptul de proprietate se dobândește din momentul înregistrării bunurilor în Registrul de evidență a înregistrării bunurilor imobile. Astfel, bunul imobil cu nr. cadastrale XXXXX este supus regimului de proprietate comună în devălmășie a foștilor soți, deoarece dreptul de proprietate asupra acestora a fost înregistrat și dobândit la 06 martie 2003 și 20 aprilie 2003, adică în perioada căsniciei.

19. Mai mult, decizia Primăriei comunei Puhoi nr. 1 din 10 martie 1992, care a servit drept temei de eliberare a Titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren, nu a fost depistată în arhiva raională Ialoveni.

20. A menționat că instanța de apel nu era în drept să evalueze aportul fiecăruia dintre soți la dobândirea bunului, or, această regulă este aplicabilă în cazul prevăzut de art. 370 din Codul Civil, care la rândul său nu este aplicabil regimului de proprietate comună în devălmășie a soților, prevăzut de art. 371 din Codul Civil.

21. Recurenta consideră că instanța de apel nu era în drept să micșoreze suma compensată din contul lui Ion Surchicinu pentru serviciile de asistență juridică invocând starea materială precară a ultimului, or, conform materialelor și lucrărilor cauzei Ludmila Soltan a fost asistată de avocatul Ecaterina Cazacu, care a efectuat un șir de acțiuni procesuale, printre care întreprinderea măsurilor de mediere și purtarea discuțiilor cu Ion Surchicinu în vederea tranșării litigiului, întocmirea cererii de chemare în judecată și a cererii de concretizare a cerințelor, a participat la șapte ședințe de judecată în prima instanță, a întocmit și prezentat instanței explicații și pledoarii în formă scrisă. Cu atât mai mult că documentele fiscale anexate la materialele cauzei demonstrează că cheltuielile de asistență juridică au fost real suportate de către Ludmila Soltan.

22. Totodată, a menționat că instanța de apel a admis parțial apelul declarat de Ion Surchicinu, dar cheltuielile de asistență juridică suportate în instanța de apel nu au fost încasate în beneficiul Ludmillei Soltan, potrivit bonurilor de plată care au fost anexate în instanța de apel.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

23. Art. 434 al Codului de procedură civilă prevede următoarele:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

24. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 13 octombrie 2022. Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2022, a fost expediată Ludmilei Soltan prin intermediul poștei terestre la data de 16 noiembrie 2022 (f.d. 222, vol. I) însă confirmarea recepționării la materialele cauzei nu este. Astfel, recursul declarat de către Ludmila Soltan, la 12 ianuarie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

25. La 08 februarie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa lui Ion Surchicinu, recursul declarat de Ludmila Soltan, împotriva deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului. (f.d. 22, vol. II)

26. Intimatul nu a făcut uz de dreptul procedural și nu a depus referință la cererea de recurs.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

27. Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023. Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de către Ludmila Soltan, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

28. Art. 433 alin. 1, lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

29. Art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) reglementează că:

„ Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

30. În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

MOTIVAREA INSTANȚEI

31. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

32. În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră

inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

33. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

34. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

35. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

36. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

37. Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

38. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

39. La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu

cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

40. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de către Ludmila Soltan, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

41. Din aceste motive, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de către Ludmila Soltan, împotriva deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat